

Horsmanaho ja Mutkanvaara

Kyläsuunnitelma 2009–2015

1. Johdanto

Horsmanahon ja Mutkanvaaran kyläsuunnitelmatyö käynnistettiin tammikuussa 2009. Pontimena kyläsuunnittelun aloittamiseen oli edellisenä syksynä pidetty kyläkahvila, jossa hahmoteltiin kylän tulevaisuutta aina vuoteen 2020 asti.

Kyläsuunnitelmaa työstettiin kyläkoulun lopettamisuhan alaisena. Varsinaista taistelua tai kansanliikettä kyläkoulun pelastamiseksi ei Horsmanaholla ja Mutkanvaaralla viritelty. Koulun oppilasmäärä oli laskemassa alle 20 oppilaan, jolloin koulun toiminta olisi lopetettu Polvijärven kunnanvaltuuston vuonna 1996 tehdyn päätöksen mukaisesti. Koulukysymys ratkesi kevään korvalla, kun kylään saatiin lisää lapsiperheitä ja koulun oppilasmäärä nousi yli 20 ainakin parin vuoden ajaksi. Tosin vuonna 2011 koulua uhkaa jälleen loppuminen.

Koulukysymys ei herättänyt vahvoja tuntemuksia, vaan asiaa hoidettiin asiallisen rauhallisesti, mikä lisäsi myös luottamusta kunnan johdon puolella.

Nyt tehdyssä kyläsuunnitelmassa tarkastellaan pääasiassa kylällä lähitulevaisuudessa tehtäviä toimenpiteitä. Ehdotetut toimenpiteet on työstetty työryhmissä ja niiden pohjalta on kirjattu neljä laajempaa toimenpide-esitystä.

Kyläsuunnitelma on työstetty osallistavana yhteisösuunnitteluna. Työvälineenä on ollut tulevaisuuden verstaas, jonka puitteissa kokoonnuttiin kevään aikana viisi kertaa. Osallistuminen kyläsuunnittelutyöhön oli aluksi vähäistä, mutta loppua kohden saatiin mukaan toistakymmentä kyläläistä.

Kolmessa ensimmäisessä kyläillassa työstettiin ja kirjattiin kyläsuunnittelun aineistoa. Analyysi-illassa 13.1. kirjattiin ylös kylän osaamisia ja taitoja. Synkistelyillalla 12.2. päästiin kylän ongelmien kimppuun ja tehtiin nelikenttäanalyysi. Kolmantena iltana 26.3. aiheena olivat unelmat ja ideat, jolloin päästettiin ilo irti ja työstettiin ideoita oman kylän kehittämiseksi.

Kahdessa viimeisessä kyläillalla 20.4. ja 6.5. suunniteltiin olemassa olevan tiedon ja ideoitujen ehdotusten pohjalta lyhyitä toimenpideohjelmia. Nämä tehtiin teemoittain ja niihin kirjattiin myös aikataulu ja toteuttajat. Toimenpideohjelmien ja toivesuunnitelmien perustalta on kirjattu neljä lähiajan tavoitetta ja se, miten ne toteutetaan. Nämä ovat Horsmanahon ja Mutkanvaaran lyhyen matkan askeleita kohti suurempaa unelmaa, joka on rauhallinen sekä perinteitä kunnioittava, mutta pirteä, supsikas ja eteenpäin yrittävä maaseutukylä Polvijärven poskessa.

Kyläsuunnittelun työvälineenä oleva tulevaisuuden verstaas suuntaa kylän toimintaa tulevaisuuteen huomioiden tietenkin tässä päivässä vaikuttavat valtavirratt ja joskus pienet ja alkavat muutoksen tuulet. Näitä muutoksen tuulia Horsmanaholla ja Mutkanvaaralla samoin kuin muillakin maaseutukylillä tarvitaan aina lisää. Siksi kylätoimikunta toivottaa uudet asukkaat ja toimijat tervetulleiksi mukaan kylätoimintaan.

2. Hormanaho ja Mutkanvaara

Horsmanaho ja Mutkanvaara sijaitsevat Polvijärven keskustasta länteen. Matkaa Horsmanahon koululta kuntakeskustaan on seitsemän kilometriä. Etelässä kylä rajoittuu Viinijärveen ja Viinijokeen sekä lännessä Outokummun rajalle Sukkulanjokeen. Pohjoisessa kylä rajautuu Saarivaaraan, Hukkalaan ja Haapovaaraan, idässä kyläalue ylittää Kylynlahdelle eli kirkonkylän tuntumaan. Kylän lävitse kulkee kantatie 504, joka on tie Kolinportilta Juuan Ahmovaaralta Outokumpuun ja aina Heinävedelle vanhalle läänirajalle asti.

Kylän elämään vaikuttaa ja monen mielestä kyläelämää haittaa Mondo Mineralsin talkkikaivos. Kaivostoiminta aiheuttaa melua, pölyä ja tietenkin liikennettä kantatiellä. Kaivos ei ole kylän näkökulmasta suuri työllistäjä ja kyläläiset kokevat kaivoksen vähentävän maan arvoa. Erityisenä pelkona on, että talkkikaivostoiminta laajenee ja vie maan asutukselta ja maanviljelykseltä. Myös kaivostoiminnan suojavaikutukset vähentävät maan arvoa kylällä. Kylälle on vaikea saada uusia asukkaita tai ihmisiä rakentamaan taloja juuri kaivostoiminnan takia.

Horsmanahon ja Mutkanvaaran alueelle on suunniteltu myös toista kaivosta, Kylynlahden nikkeli-kaivosta, joka on tosin nyt jäissä taloudellisen laman vuoksi. Kaivostoiminta vilkastuttaa Polvijärven kuntaa kokonaisuudessaan ja on kunnalle tärkeä hanke. Kylällä sitä kohtaan ei tunneta niin suurta innostusta juuri toisen kaivoksen takia.

Talouksia Horsmanaholla on vajaat sata ja ikäjakauma on vielä kohtuullisen nuorekas. Koulussa on tänä syksynä 2009 aloittanut 21 oppilasta. Koulu on kahden opettajan koulu. Itse koulurakennus on iso ja tarjoaa hyvät harrastusmahdollisuudet. Kyläläiset voivat käyttää koulua myös erilaisiin kokoontumisiin. Toisena kokoontumispaikkana kylällä on Horsman Erän maja, jota kyläläiset voivat käyttää kokouksiin ja tapahtumien järjestämisiin.

3. Kylän toimijat

Horsmanahossa ja Mutkanvaarassa toimivat seuraavat yhdistykset ja yhteisporukat:

Kylätoimikunta
Polvijärven Horsman Marttayhdistys ry
Polvijärven Horsma-ahon
maamiesseura ry
Horsman Erä ry
Mutkan Eräveljet
Keskustan Horsmanahon py
Keskustanaisten Horsmanahon py ry

Pula-aho Racing Team (kelkkailu)
Horsmanahon 4H-kerho
Humppakerho-tanssiporukka
lentopalloporukka
kesäisin jalkapalloa (pölypilvessä)
kaukalopallo vähäistä heikon
jäätilanteen vuoksi

Kylätoimikunta on toiminnassaan pirteä ja saa liikkeelle kylän väkeä eri tapahtumiin ja juhliin. Tosin kyläaktiivit valittelevat, että toiminnassa voisi olla mukana enemmänkin ihmisiä, etenkin silloin kun tapahtumia ja tilaisuuksia järjestetään. Kylätoimikunnan toiminnallisen ytimen muodostaa viiden naisen porukka, joka vastaa osittain myös muiden yhdistysten toiminnasta. Miesten linnakkeita kylällä ovat metsästysseurat, joiden toimintaan osallistuu myös ulkokyläläisiä. Kylän tanssiporukka vetää tietenkin sekä miehiä että naisia, ja se on järjestänyt tanssikursseja yhdessä kylätoimikunnan kanssa.

4. Kylän toimintaa

Horsmanahon ja Mutkanvaaran kylätoimintaa avittaa toimiva koulu. Koulun juhlat, kuten joulujuhla, ovat avoimia kaikille kyläläisille. Kylätoimikunta on järjestänyt kranssi-iltoja ja kuutamohiihtoa sekä metsästysseurat tarjoavat hirvisoppaa joka syksy. Marttayhdistys on järjestänyt mm. naurujoogaa esittelevän tilaisuuden. Kylätoimikunta on keväällä järjestänyt tanssikurssin ja aikoo jatkaa niiden pitämistä. Kylältä on järjestetty myös tanssimatkoja Savon puolelle. Tilausta olisi nuorille suunnattuun harrastustoimintaan, jota tosin aktiivinen 4H-kerho tarjoaa. Koululle kokoontuu viikoittain toistakymmentä lasta. Urheiluharrastusten vetäminen kaipaa ohjaajia ja mukana kulkevia vanhempia, ja tällaiselle toiminnalle on hyvät edellytykset niin kauan kun koulu on myös kyläläisten käytössä.

5. Kylän yritystoiminta

Horsmanahon ja Mutkanvaaran kylää kuvaa parhaiten aktiivinen yritystoiminta. Kun ensimmäisessä kyläillassa kirjattiin kylän yrittäjät, saatiin listattua kolmisenkymmentä yritystä ja yrittäjää. Yritystoiminta perustuu pitkälti maa- ja metsätalouteen, mutta toki muitakin yrittäjiä ja yrityksiä kylällä on. Kylän vakaus sekä osittain myös vähäinen harrastustoimintakin selittyvät aktiivisella yritystoiminnalla. Varsinkin Horsmanaho on selkeä maalaiskylä, jota voisi markkinoida myös hyvänä asumiskylänä. Siellä on aitoa maalaismeininkiä ja lehmiäkin näkee vielä laitumella. Maatalouteen perustuva yrittäjäyys on saanut rinnalleen monialaista osaamista, joka osin tukee maataloutta tai on lähtöisin aktiivisesta yrittämisestä. Tässä luettelo, joka kirjattiin kylän yrittäjistä ja yrityksistä ensimmäisenä kyläiltana tammikuussa 2009:

Mondo Minerals -talkkikaivos

Salaojitus Paavo Pajarinen

Taksit: Tenho Jolkkonen ja Onni Pakarinen

Mustekasettien täyttöä Jouko ja Helena Pajarinen

Joken tuonti ja myynti (viihde-elektroniikan tukkukauppa)

Hitsaustyö Jouko Mutanen

Kaija Mutanen käsityöt, poppanat, kudonta

Hannele Mutanen käsityöt – ompelu

Erkki ja Oili Pelli puutyö (kipot ja käyttöesineet) myös metsätalousyrittäjä (puulajipuisto)

Metallityö Jukka Häkkinen

Purkutyö ja nahkavälitys Pentti Hirvonen

Seppo Kaasinen koneurakointi: kaivinkone ja metsäkoneet

Markku Hirvonen puunmyynti ja heinää

Itä-Suomen hoitotarvike

Toni ja Eeva Pajarinen villisikatarhaus

Lypsykarjat:

Sirpa ja Hannu Lappalainen

Mikko ja Risto Mutanen

Helena ja Kari Mutanen, luomutila

Pirkko ja Jouko Vattulainen

Leena ja Heikki Korhonen

Lihakarjat:

Eeva ja Sakari Tukiainen, myös kanoja ja lampaista, luomutila

Jouni Pajarinen

Kaija Pajarinen

Paavo ja Jouko Tanskanen

Toini Sormunen

Eeva ja Toni Pajarinen, myös hevostalli

Kampaamoyrittäjä Eija Mutanen

Kasvinviljelytilat:

Aki Korhonen

Markku Lappalainen

Erno Pajarinen, luomutila

Metsätalousyrittäjä Ritva ja Eero Mutanen (visakoivu)

Kylän osaaminen kirjattiin myös ammattien ja harrastusosaamisen osalta ensimmäisessä kyläillassa. Ajatuksena on, että yksittäisen kylän kohdalta voitaisiin kirjata aina tietyin väliajoin kyläläisten osaaminen talteen. Samalla voitaisiin tuumailta ja suunnitella, mitä kylällä voidaan tehdä kun osaamiset on tiedossa.

Tässä Horsmanahon ja Mutkanvaaran osaamiset ammattien osalta:

Yritystoiminnan lisäksi kylällä on lähihoitaja, teurastaja, maatalouslomittaja, rakennusmies, metallimies, cnc-koneistaja, varastomies, autonkuljettaja, yrittäjiä, kokki, kirjanpitäjät, elintarviketyöntekijä, opiskelija, sairaanhoitaja, keittäjä, siivooja, muurari, hitsaaja, pienkonekorjaaja, kokooja, myymälävastaava, opettaja, sähköasentaja, maatalousyrittäjät, yrittäjät, kiinteistövälittäjä, taksimies, koneyrittäjät, käsityöyrittäjät, kivimies, pankkivirkailija, kampaaja, farmaseutti, metsäkoneenkuljettaja, asiakasvastaava ja kiinteistövälittäjä.

Kylän harrastamisen osalta kirjattiin seuraavat asiat:

yhdistystoiminta, himosiivous, lentopallo, lenkkeily, metsästys, jääkiekko, salibandy, moottorikelkkailu, marjastus, sienestys, rullaluistelu, tanssi, kalastus, mopoilu, yleisurheilu, hiihto, mäenlasku, kyläluudan kierrättäminen, metsänhoito, uinti, moottoripyöräily, rumpujensoitto, viulunsoitto, jockis, ratsastus, nuorten näyttämötaideharrastus, telttailu, pilates, kuntosaliharrastus, urheilukoulu, posliininmaalaukset, himotuunaus, surffailu, tietokonepelit, neulominen, virkkaaminen, leipominen, vanhojen traktorien entisöinti, valokuvaus, koiraharrastus, kukkiensidonta, puutarhanhoito, mökkeily, karavaanarit, veneily, avantouinti, kasvihuoneviljely

6. Horsmanahon ja Mutkanvaaran nelikenttäanalyysi

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sijainti Polvijärven kk:n ja Outokummun välillä ▪ ihmiset tuntevat toisensa ja otetaan mukaan (ei jää ulkopuoliseksi) ▪ pellot viljelyksessä => maisema hoidossa ▪ paljon seuratoimintaa ▪ ikäjakauma, työikäisiä paljon ▪ ranta lähellä ▪ mukavaa porukkaa ▪ aktiiviset vanhemmat ▪ paljon yrityksiä ▪ P:n ainoat liikennevalot ▪ Hojohojo-bussi pe-la, kesäisin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ joukkoliikenteen puuttuminen ▪ nuorisolle vähän harrastusmahdollisuuksia ▪ ihmiset eivät ole heränneet puolustamaan omaa kylää => näkyy kylätapahtumien osallistujamäärissä ▪ louhos ▪ poismuutto ▪ tilaisuuksiin mukaan lähtökynnys korkea

MAHDOLLISUUDET	UHKATEKIJÄT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sijainti ▪ kylämäinen rakenne ▪ menomesta kylälle ▪ koulu on vielä toiminnassa => mahdollisuus järjestää tapahtumia, luentoja ja kulttuuritapahtumia ▪ yhteistoiminta eri järjestöjen ja seurojen kanssa ▪ yritystoimintaa ▪ kesäasukkaat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sijainti ▪ koulun loppuminen ▪ louhoksen laajeneminen ▪ maatalouden väheneminen ▪ uneliaisuus ▪ Kyylylahden kaivos => liikenne

Toisessa kyläillassa työstettiin kylän nelikenttäänalyysi. Sen mukaan kylän vahvuutena on aktiivinen ja yrittävä maalaismainen kylä, jossa ihmiset tuntevat toisensa ja porukka on muutenkin mukavaa. Tältä pohjalta kylällä on edelleen mahdollisuuksia aktivoitua ja saada uusia toimijoita. Tällöin saataisiin uusia perheitä ja lapsia kouluun sekä yrittäjiä, kylätoiminta ja muukin järjestötoiminta aktivoituisi. Voitaisiin luoda aktiivinen kehittämisen kierre, jossa tehdyillä toimenpiteillä saataisiin myös uusia resursseja ja rahaa kylään.

Heikkoutena voidaan kylällä pitää passiivisuutta ja mahdollista koulun kohtaloa, joka huolettaa ihmisiä. Myös kaivostoiminta koetaan huonona asiana. Tältä pohjalta kylän kehitys voi saada myös negatiivisen suunnan, jolloin koulu loppuisi, louhos laajenisi sekä uhkasi maataloutta ja asutusta. Tästä kaikesta voisi syntyä kierre, joka edelleen hiljentäisi kyläelämää ja yrittäjyyttä.

7. Kylän kehittämisideat

Kylän harrastustoiminnan kehittäminen

Tausta-ajatukset

Koulun toiminta antaa sekä lapsille että aikuisille tietyt mahdollisuudet harrastaa. Tosin paljon enemmänkin voisi tehdä. Urheilutoiminta on harrastus, joka on riippuvainen vetäjistä ja ohjaajista. Aikuisten harrastusliikunta ei tarvitse kuin pari innostajaa, jotka vetävät mukaan muita. Koulun säilyttämisen kannalta olisi hyvä saada se aktiiviseen käyttöön. Myös uusilla harrastustoimilla voidaan saada uutta aktiivisuutta kylälle ja uusia toimijoita kylätoimintaan. Parhaimmillaan aktiivisen harrastustoiminnan kylä vetää myös uusia asukkaita.

Tavoite

Tavoitteena on innostaa Horsmanahon ja Mutkanvaaran asukkaita omaehtoiseen ja aktiiviseen harrastus- ja kylätoimintaan. Mottona on, että harrastetaan kylä eläväksi ja pidetään koulu toiminnassa.

Toimenpiteet

Kehittämisiltojen pohjalta aloitetaan kylällä harrasteurheilukerhot. Ensimmäisenä listalla ovat kaukalopallo, jalkapallo ja pesäpallo. Harrastus suunnataan kaiken ikäisille. Talvella kunnostetaan hiihtolatu ja luistelukenttä. Talvikautena pidetään erilaisia peli-iltoja lautapeleistä kortinpeluuseen. Kesällä harrastetaan mölkkyä ja

kyykkää. Lisäksi jatketaan tanssikursseja ja aloitetaan lauluillat karaoken (koulukaraoke) merkeissä. Kesäaikana järjestetään vanhojen traktoreiden ja moottoripyörien kyläkokoontumisajot. Myös käsityöharrastusta edistetään pitämällä opelu-neulonta-kudontakerhoa.

Rahoitus

Suuri osa toimenpiteistä voidaan suorittaa kylän omana toimintana eikä se näin vaadi suuria rahoja. Osalle voidaan saada rahoitusta kansalaisopiston tai opintokeskuksen (MSL) kautta. Mikäli toimenpiteille halutaan hankerahoitusta, sitä voidaan saada, jos toimintaa kehitetään ja järjestetään jokin uusi tapahtuma. Tällainen tapahtuma voisi olla kylien yhteinen kesäjuhla – kyläkisailu. Myös harrastustoiminnan kehittämisessä on mahdollisuus saada hankerahoitusta kun vain tehdään selkeä suunnitelma ja rahoituslaskelma.

Kylän uudet asukkaat

Tausta-ajatukset

Horsmanaho ja Mutkanvaara ovat säilyttäneet perinteisen maalaiskylän piirteet. Pelkästään sellaisenaan se on jo vetovoimatekijä. Koulun säilyminen kylällä edellyttää uusien lapsiperheiden saamista tulomuuttajiksi. Kylällä on jonkin verran myytäviä kiinteistöjä, mutta ne eivät välttämättä sovi uusien asukkaiden kodeiksi. Toimiva kyläkoulu on ehdottomasti myös vetovoimatekijä, mutta jos sen toiminta on uhattuna lähitulevaisuudessa, ei sekään innosta ihmisiä muuttamaan kylälle. Myös talkkikaivoksen aiheuttamat haitat ovat miinusmerkkeinä kylän vetovoimaisuudessa. Horsmanaho ja Mutkanvaara yltyvät kutakuinkin siihen työssäkäyntialueen 40 kilometrin ympyrän säteelle, joka voidaan piirtää Joensuusta. Kylän markkinointi on siis haasteellista, muttei mahdotonta.

Tavoite

Tavoitteena on saada kylälle sen verran uusia lapsiperheitä, että kyläkoulun toiminta säilyy jatkossakin.

Toimenpiteet

Vapautuvat ja tyhjä kiinteistöt kartoitetaan säännöllisin väliajoin. Kylältä tulisi saada lisää houkuttelevia tontteja, mikäli innokkaita rakentajia ilmaantuisi jostain. Tämä edellyttäisi lyhyen maankäyttöön liittyvän kyläistunnon, jossa yleisesti katsottaisiin sopivia tonttipaikkoja. Sen jälkeen kylän arvovaltaisen raadin valtuuttama henkilö selvittäisi ovatko maanomistajat valmiita myymään houkuttelevia tontteja mahdollisille tulomuuttajille.

Vapautuvat kiinteistöt ja mahdolliset tontit tulisi saada esille riittävän hyvin. Myös Horsmanahon ja Mutkanvaaran yleistä markkinointia kannattaisi lisätä. Aktiivinen ja osallistava kylätoiminta on yksi kylän markkinointimuoto. Tällä hetkellä (marraskuu 2009) myytäviä tontteja Polvijärven kunnan nettisivuilla on viisi sekä yksi yksityinen kiinteistö.

Alustavat toimenpiteet eivät vaadi suuria rahoja. Kylätoimijat voivat osallistua olemassa oleviin hankkeisiin (Moderni maaseutukoti maalla), kunta markkinoi omalla sivustollaan tontteja ja kiinteistöjä. Joensuun seudun Leader -yhdistyksen Kyläisännöitsijä-hankkeen yksi tavoite on tulomuuttopalvelujen ja kyläkaavojen edistäminen. Näiltä toimijoilta saa apua, mutta parhaita oman kylän markkinoijia ovat kyläläiset itse.

Omat rakennushankkeet

Tausta-ajatukset

Horsmanahon ja Mutkanvaaran kyläilloissa esille tuli muutamia rakentamiseen liittyviä hankkeita. Tällä hetkellä kylän alueella on menossa Koivuniemen (Viinijärvi) venevalkaman kunnostus -hanke, jota hallinnoi Sotkuman vesialueen osakaskunta. Hankkeessa kunnostetaan tie, parkki- ja venepaikat sekä rakennetaan grillikatos rantaan. Tämän lisäksi Matkalahdelle voitaisiin rakentaa lintutorni. Muita ideoita oli kylän yleisilmeen kohentaminen maitolaiturein, kyläkyltein ja ilmoitustauluilla. Yhtenä ideana esille nostettiin myös näköalatornin rakentaminen louhokselle kun se joskus loppuu. Myös kevyen liikenteen väylän saaminen Polvijärvelle oli esityslistalla.

Tavoite

Tavoitteena on pirteän ja näkyvän kyläilmeen luominen.

Toimenpiteet

Toimenpiteenä tällöin tulisi yhtenäistää kyläkyltit. Samoin voitaisiin kunnostaa ja rakentaa yhteiset postilaatikkotelineet. Muutama maitolaituri piristäisi kyläilmettä ja ne voisivat toimia ilmoitustauluina sekä mahdollisesti myös bussipysäkkien katoksina. Kyläillassa oli esillä myös Horsmanaho-portin ja Tervetuloa kylälle -kylttien rakentaminen. Näiden rakentamiseen on mahdollista saada rahoitusta, joka edellyttää yksityiskohtaisen suunnitelman, aikataulun ja kuluerittelyn. Matkalahden lintutornin rakentaminen voitaisiin liittää samaan hankkeeseen. Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Polvijärvelle on kylätoimijoille sopivan kunnianhimoisen hanke, jonka eteenpäin viemiseksi tulee toimia aktiivisesti kunnan ja tielaitoksen suuntaan.

Kyläyhdistyksen perustaminen ja kylän markkinointi

Horsmanahon ja Mutkanvaaran kylätoimikunta ei ole rekisteröitynyt yhdistys. Yhdistysrekisterin nettihaualla Horsmanaho ja Horsman sekä Mutkanvaaran ja Mutkan löytyi seitsemän yhdistystä, joista kolme oli poliittisia yhdistyksiä ja yksi varmaan jo toimintansa lopettanut. Muut yhdistykset ovat Horsman Erä, Mutkan Eräveljet, Polvijärven Horsma-ahon maamiesseura ja Polvijärven Horsman Martat. Kylätoiminta edellyttää monesti erilaista sopimista sekä rahoituksen ja avustusten hakemista. Tällöin toiminnan tulisi olla rekisteröityneen yhdistyksen toimintaa. Pahimmassa tapauksessa esim. verottaja voi tulkita voitollisen kylätoiminnan tuloksen hallituksen jäsenten tuloksi.

Tavoitteena on aktiivinen, näkyvä, innostunut ja järjestäytynyt kylätoiminta. Tähän tavoitteeseen päästään perustamalla Horsmanahon ja Mutkanvaaran kyläyhdistys. Se edellyttää perustavan kokouksen pitämisen, sääntöjen kirjoittamisen sekä toimivan hallituksen tai johtokunnan perustamisen. Kun kyläyhdistys on perustettu ja sille on laadittu toimintasuunnitelma, aloitetaan kylän ja kylätoiminnan markkinointi. Kylän sisäisen markkinoinnin perustana voi olla netti- tai perinteiset tiedotteet, joilla kylän omalle väelle tiedotetaan tapahtumista ja toiminnasta. Kylästä tiedottamiseen on monta väylää. Horsmanahon kyläsivut ovat pian kymmenen vuotta vanhat, joten olisi varmaan paikallaan uusia ne helposti ylläpidettäviin sivuihin (esim. www.blogit.fi -sivustolta saa ilmaisen ja helppokäyttöisen sivustopohjan). Kylää voi tuoda myös muutoin esille lehtikirjoituksin, kyläradio-ohjelmin tai vaikkapa kuvaamalla omaa kylää ja tekemällä siitä kylävideon.

8. Kyläsuunnittelun aineisto

8.1. Ongelmat ja kehittämisen esteet

Toisessa kyläillassa mietittiin, mitä kehittämien esteitä ja ongelmia omalla kylällä on. Ongelmat myös arvioitiin äänestämällä ja ne teemotettiin.

Tässä ongelmavaiheen tuotokset:

TEEMA	AIHE	ÄÄNET
asukasluku	louhos laajenee ja karkottaa ihmiset pois	6
	kavereita ei ole kävelymatkan päässä lapsille	1
harrastukset	lapsille liian vähän tekemistä	3
	liikunnan harrastajat	2
	korkeampi sisäliikuntapaikka tarvittais	1
	peliporukkaa ei ole jälle	1
	curling-porukan pelipaikan puute	
	kaukalon valot ei riitä, missä pelivälineet?	
	kaukalon valot eivät toimi kunnolla	
	latu huono => liikaa mäkiä	
	liian lyhyt hiihtolatu	
infra	kevyen liikenteen väylä puuttuu	3
	kylätie kuopilla	
	liikenteen nopeusrajoitukset	
	uimaranta?	
	venevalkama	
kulttuuri	karaokebaari puuttuu	
kylätoiminta	kokoontumislaiskuus	5
	kylätapahtumaporukka vähissä	2
	epäaktiivinen kylä	1
	kylien välisten kisojen puute	
	kylätilaisuusinfon puute monialapäivästä	
	negatiivinen elämänsenne	
palvelut	koulu loppuu	10
ympäristö	louhoksen meluhaitta	2
	veneeseen vesillelaskupaikka olematon	1
	louhoksen pölyhaitta	
	lumen puute estää kuutamohiihdon järjestämisen	
muut	ottaako ymmärtämättömät vallan	2
	kotona on hyvä?	
	sosiaalihuolto tuo soppaa	

8.2. Ideat ja kehittämisajatukset

Kolmannessa kyläillassa ideoitiin, mitä kaikkea omalla kylällä voi tehdä. Nämä ideat kirjattiin ylös ja arvioitiin myös äänestämällä. Tässä tulokset:

TEEMA	AIHE	ÄÄNET
asukkaat	uusia asukkaita kylälle vuosittain	6
	poikamiesten aktivointi eukon etsintään	
	tontinlahjoitus vuosittain ja arvontaan	
elinkeinot	louhos poistettava	1
	tuulimylyjä lisää	
	ammattinvaihto (työpaikan) päiväksi	
harrastus	kokoontumistila nuorisolle	7
	lautapeli-iltoja	6
	lauluiltoja	5
	tanssikursseja jatketaan	4
	peili-iltoja: kaukalopalloa, jääkiekkoa, kyykkää ja mölkkyä ja betanguee	2
	aikuisten ja lasten olympialaiset	2
	miehille leivontakurssi	2
	vanhojen traktorien kokoontumisajo	1
	biljardipöytä ja pingis, korona, fortuna	
	moottoripyörien kokoontumisajo	
	vuotuinen orkideapäivä syksyllä	
	elokuvaillat	
	naurujooga	
	sisustusilta	
	kylien tyyli-ilta myös miehille	
	miehille mutterinvaihtopäivät	
	ja naisille verhonvaihtoviikko	
	Karaoke-kerho	
infra	kevyenliikenteenväylä	5
	venevalkama ja makkaranpaistopaikka	1
	ruopattava	
kylä	maitolava tunnelmantuojaksi kyläraitille	5
	lehmänpoitusvideo ja -kuunnelma	1
	etsitään kadonnut kyläluuta	1
	Sylvin voisilmäpullat on suojattava direktiivillä	1
	huutokauppoja	1
	rompepäivät	
	yhteistyötä Kokonvaraan suuntaan	
	sadonkorjuujuhlat	
	kuusenkaristajaiset	

	vappujuhlat	
	juhannustanssit	
	pikkujoulut	
	kyläelokuvan tekeminen	
	kylässä käyntipakko (tai ainakin puolipakko)	
	kylävihkosta julkaisu (kirja tai äänikirja)	
	miesten pesu (omatoiminen) ja hillitty deodorantin käyttöopastus	
	tähtien katseluöitä Mutkanvaaralle	
markkinointi	kylämarkkinointia – imagokampanja	
palvelut	koulun säilyminen	9
	suoramyyntitapahtuma sopivin aikaväleihin	2
	uimaranta kunnollinen	1
	toimivaa kimppakyytiä kaipaillaan	
	oma kyläavustaja Horsmanaholle ja Mutkanvaaralle	
	kirppari koululle	
	traktoribulling	
	louhoksesta uima-allas	
	ja pulkkamäki	
	koulusta ekokoulu	
	hoitokoti kylähulluille ja aa-kerholaisille	
	kyläkuppila	
	autohuoltokurssi naisille	
	pika-ajo-ohjaus	
	kaupunkilaislapsille elämispäiviä maalle (omalle kylälle)	
ympäristö	kukkakävely	

8.3. Toivesuunnitelmat

Varsinainen kyläsuunnittelutyö toimenpiteiden ja kehittämissuunnitelmien osalta laadittiin kahdessa viimeisessä kyläillassa. Teemojen pohjalta työstettiin niitä aikaisempien kyläilltojen tuotoksia, joita oli ideoitu ja pohdittu. Toimenpiteet kirjattiin taulukoiksi, joihin määriteltiin myös toteuttajat ja aikataulu. Seuraavilla sivuilla ovat ne kehittämissuunnitelmat, jotka nähtiin tärkeiksi kylän kehittämisen kannalta.

TOIVESUUNNITELMA/TOTEUTUSOHJELMA
Teema: HARRASTUS

Kehittämishanke/-idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/Kuka	Aikataulu Seuranta
kaukalopallo	osallistujien puute	informointi - ilmoitustaulu ja lehti	Sirpa	ensi talvesta alkaen
jalkapallo/pesäpallo	osallistujien puute	informointi - ilmoitustaulu ja lehti	Sirpa	kesäisin
erilaiset peli-illat - kesäisin ulkopelit (kyykkä, mölkky ym.) - talvella lautapelejä, korttipelejä	välineiden puute	välineiden hankinta/lainaaminen	pelivastaava	kesästä alkaen
tanssikurssit		rahoitus tai omakustannus, hinta/informointi	kylätmk	syksy
vanhat traktorit ja moottoripyörät, tapahtumat	luvut, paikka?	lupien ja paikan selvittäminen	alan harrastajat (Heikki ja pojat)	2010 kesä
lauluillat/karaoke 1 krt/kk	vetäjä/laitteet, luvat	vetäjän ja lupien hankkiminen	vetäjä	syksystä alkaen
ompelu-neulonta-kudontakerho			Hannele Mutanen	

TOIVESUUNNITELMA/TOTEUTUSOHJELMA
Teema: PALVELUT

Kehittämishanke/-idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/Kuka	Aikataulu Seuranta
www-sivujen päivitys		info, www-sivut	?	1–2 v. sisällä
tontit (asuntomarkkinointi)	lupa, myytävien/vuokrattavien kohteiden tietäminen	rakennuspaikkaselvitys, luvat, www-sivut, info, kunta yhteistyössä	?	
kyläavustaja	rahoitus	rahoituksen hankkiminen + kunta	kylätmk/kunta	2010
kimppakyyti	asiakkaat, rahoitus	avustukset, yhteistyö kunnan kanssa	kunta	toiminta jatkuisi

TOIVESUUNNITELMA/TOTEUTUSOHJELMA
Teema: KULTTUURI

Kehittämishanke/-idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/Kuka	Aikataulu Seuranta
kylien välinen ”kisa” - viisiottelu mm. köydenveto, maastajuoksu, tunnistus (eläimet, kasvit), virkkaus miehet, kuulantyyttö - villisikaa vartaassa - sadonkorjuun juhla - kyläkaraoke, tanssit loppuksi	järjestelijät, raha	ideariihi, monet yhdistykset yhdessä	kylätmk, martat, metsästysseura, maamiesseura	2010 tai 2011

TOIVESUUNNITELMA/TOTEUTUSOHJELMA
Teema: YMPÄRISTÖ

Kehittämishanke/-idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/Kuka	Aikataulu Seuranta
uimaranta	paikka huono, rahoitus	kunnostus, tekijät	kylätmk	2012
lintutorni - Matkalahti	rahoitus, lupa, ”lahden tila” (ruoppaus, niitto)	- ympäristökeskuksesta lupa ruoppaukseen - ymp.kesk. niittokone lainaan - leader-rahoitus - talkoot (hyvät tarjoilut)	?, kylän lintubongarit, ”metsien miehet”	2–3 vuotta
näköalatorni louhokselle, kun se loppuu	- louhos vielä toiminnassa - rahoitus	- louhos kiinni - samat kuin edellä		10 v.

TOIVESUUNNITELMA/TOTEUTUSOHJELMA
Teema: KYLÄTALO

Kehittämishanke/-idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/Kuka	Aikataulu Seuranta
- kylätalo - koulu - Horsman Erän maja - Mutkanvaaran erän maja	- oppilasmäärän lasku - rahoitus	- 4H-kerho - Marttapiiri - jalkapallopelit - tanssikurssi - elokuvailtoja nuorisolle ja muillekin - kylätoimikunnalle oma nettiyhteys ja oma kone	- kylätoimikunta - metsästysseurat	

TOIVESUUNNITELMA/TOTEUTUSOHJELMA
Teema: KYLÄTOIMINTA

Kehittämishanke/-idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/Kuka	Aikataulu Seuranta
puutyökerho - postilaatikoiden yhtenäiset taustat	ohjaus, rahoitus	tiedotteet jaetaan omin voimin	Osmo Hietala	
saappaanheittokilpailu			kyläläiset	
grilli-illoja			kyläläiset	
vanhan ajan iltamat			kyläläiset	
lisää kyläläisiä jollain konstilla			kyläläiset	
kylätoimikunta => kyläyhdistys ry:ksi			kyläläiset	

TOIVESUUNNITELMA/TOTEUTUSOHJELMA Teema: Infra

Kehittämishanke/-idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/Kuka	Aikataulu Seuranta
Kevyen liikenteen väylä	rahoitus ja tiedonpuute	tiedonhankinta, Horsmanaho–Kylynlahti 7 km – hinta n. 10 000–100 000/km pohjamateriaalia louhokselta selvitetään kustannukset	ktmk	2–3 vuotta
Markkinointi				
Internet-sivujen päivitys	ajan puute ja vastuuhenkilön saaminen	kootaan ryhmä – ja jaetaan tehtävät persoonalliset – selkeät ja yksinkertaiset tavoite	nuoret ”lahjotaan tai pakotetaan”	2–3 v.
Tervetuloa-kyltti Horsmanahon portti huomiota herättävä	raha, luvat, design	rahoituksen hankkiminen, ideakilpailu, luvat hankitaan,	Tapsa ja naiset	3–4 v.
Kylälehti	vetäjä - kirjoittaja	ideointivaiheessa		

TOIVESUUNNITELMA/TOTEUTUSOHJELMA Teema: ASUKASLUKU

Kehittämishanke/-idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/Kuka	Aikataulu Seuranta
asukkaat ja asuinpaikat säilytettävä	asuinpaikoista kartoitus louhos kartoittaa ja estää uusien asukkaiden saamisen	tyhjiin taloihin asukkaita, tonttipörssi, kunnan tontit ensin kaupaksi myytävien tonttien kartoitus		
	louhos aiheuttaa lähitaloille pöly- ja meluhaittaa			

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.